

Sygn. akt XVI GC 618/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 września 2016 r.

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Chała-Małkowska

Protokolant: Emil Ruciński

Po rozpoznaniu: w dniu 07 września 2016 roku w W.

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. P. (1)**

przeciwko **G. G.**

o zapłatę kwoty 15.599,42 zł

I. zasądza od pozwanego G. G. na rzecz powoda S. P. (1) kwotę 15.599,42 (piętnaście tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt dziewięć 42/100) złotych wraz z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od kwoty 15.599,42 złotych od dnia 28 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty, solidarnie z R. D. (1), wobec którego o obowiązku zapłaty orzeczono prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. XVI Wydział Gospodarczy z dnia 17 stycznia 2014 roku, w sprawie o sygnaturze akt XVI GNc 221/14;

II. w pozostałej części, w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 15.599,42 złotych od dnia 08 maja 2011 roku do dnia 27 grudnia 2013 roku, powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego G. G. na rzecz powoda S. P. (1) kwotę 3.197 (trzy tysiące sto dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.417 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, solidarnie z R. D. (1), wobec którego o obowiązku zapłaty orzeczono prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. XVI Wydział Gospodarczy z dnia 17 stycznia 2014 roku, w sprawie o sygnaturze akt XVI GNc 221/14;

IV. nakazuje pobrać od pozwanego G. G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w W. kwotę 932,31 (dziewięćset trzydzieści dwa 31/100) złotych tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sygn. akt XVI GC 618/14

UZASADNIENIE

W dniu 03 stycznia 2014 r. powód S. P. (1) wniósł pozew żądając zasądzenia solidarnie od pozwanych G. G. i R. D. (2) kwoty 15 599,42 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 08 maja 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że posiada wierzycelność w stosunku do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., której pozwani byli członkami zarządu. Wierzycelność ta została zgłoszona i zatwierdzona w postępowaniu

upadłościowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. pod sygn. akt X GUp 60/09, jednak powód nie uzyskał zapłaty swojej należności w tym postępowaniu. W toku postępowania upadłościowego, masa upadłości została oszacowana na kwotę 685 170,36 zł, ze sprzedaży majątku udało się uzyskać kwotę 565 213,49 zł, a łączna liczba wierzytelności wynosiła 1 287 480 zł. W związku z powyższym majątek spółki w chwili wszczęcia postępowania nie wystarczył nawet na pełne pokrycie wierzytelności nawet z drugiej kategorii, podczas gdy wierzytelność powoda zakwalifikowana została do kategorii czwartej. Powód opiera swoje roszczenie na przepisie art. 299 k.s.h., który stanowi o odpowiedzialności członków zarządu w momencie niewypłacalności spółki (pozew k. 4-8).

W dniu 17 stycznia 2014 r. referendarz sądowy Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w W. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt XVI GNc 221/14 (nakaz zapłaty k. 33).

Nakaz zapłaty uprawomocnił się w stosunku do pozwanego R. D. (2), natomiast pozwany G. G. w sprzeciwie od nakazu zapłaty, wniósł o oddalenie powództwa w części dotyczącej roszczenia powoda skierowanego przeciwko niemu oraz o zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że w niniejszej sprawie wystąpiła okoliczność wyłączająca jego odpowiedzialność, mianowicie we właściwym czasie zgłosił wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. w W.. Podniósł również zarzut przedawnienia roszczeń powoda (sprzeciw k. 45-54).

Strony do końca procesu pozostały przy swoich stanowiskach.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Spółka (...) Sp. z o.o. w W. była zobowiązana wobec S. P. (1) prowadzącego działalność gospodarczą do zapłaty należności w wysokości 14 640 zł wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia 03 marca 2009 r., tj. w łącznej wysokości 15 599,42 zł tytułem wynagrodzenia za wykonanie zadania tarasu prowadzonej przez tę spółkę restauracji (**wierzytelność bezsporna, nadto:** faktura k. 17).

(...) Sp. z o.o. w W. pozostawała w zwłoce względem S. P. (1) z zapłatą powyższej należności od dnia 03 marca 2009 r. Przed jej uregulowaniem tj. w dniu 09 czerwca 2009 r. wniosła jednak do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie o ogłoszenie upadłości. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W., X Wydział Gospodarczy dla Spraw Upadłościowych i Naprawczych działając w sprawie o sygn. akt X GU 284/09 postanowieniem z dnia 01 września 2009 r. ogłosił upadłość (...) Sp. z o.o. w W. obejmującą likwidację majątku dłużnika (**bezsporne, nadto dowód:** faktura z datą płatności k. 17, wniosek o ogłoszenie upadłości k. 61-64, oświadczenie o finansowaniu wykonania układu z dnia 03 czerwca 2009 r. k. 66, propozycje układowe wraz z załącznikami k. 238-247, postanowienie o ogłoszeniu upadłości w: akta sprawy GUp 60/09 k. 2).

S. P. (1) zgłosił swoją wierzytelność w postępowaniu upadłościowym, która została wpisana na listę wierzytelności. Postanowieniem z dnia 21 lutego 2011 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. nadał klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w postaci wyciągu z listy wierzytelności sporządzonej w postępowaniu upadłościowym (...) Sp. z o.o. w W. w zakresie wierzytelności S. P. (1) uznanej w kwocie 15 599,42 zł w kategorii czwartej (**dowód:** postanowienie z dnia 21 lutego 2011 r. k. 18, wykaz wierzytelności na dzień 27 maja 2009 r. k. 173-187).

Postępowanie upadłościowe (...) Sp. z o.o. w W. prowadzone było od dnia 01 września 2009 r. do dnia 2 grudnia 2010 r. Ogłoszenie o możliwości przeglądania planu podziału ukazało się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w dniu 20 września 2010 r., zaś o zakończeniu postępowania upadłościowego w dniu 17 grudnia 2010 r. W toku postępowania upadłościowego majątek upadłej spółki został w całości zlikwidowany. Ogólna suma wierzytelności zgłoszonych w tym postępowaniu wynosiła 1 287 480,52 zł. Masę upadłości oszacowana na kwotę 685 170,36 zł, zaś z upłynnienia majątku likwidowanej spółki uzyskano 565 213,49 zł, o czym w dniu 06 września 2010 r. syndyk masy upadłościowej poinformował sędziego komisarza prowadzącego postępowanie upadłościowe. Kwota podlegająca podziałowi wystarczyła jedynie na zabezpieczenie wierzytelności do kategorii drugiej, przy czym kategoria druga wierzytelności upadłego na ogólną kwotę 653 372,08 zł została zabezpieczona w 86,51% (**dowód:** wniosek o ustalenie wynagrodzenia syndyka w akta sprawy GUp 60/09 k. 251, postanowienie z dnia 02 grudnia 2010 r. k. 21, lista

wierzytelności k. 22, plan podziału k. 23, oświadczenie o wydaniu całego majątku spółki syndykowi k. 25, oświadczenie – oszacowanie masy upadłości k. 26, lista środków trwałych k. 80-159, wydruki z (...) k. 58-59).

Przed ogłoszeniem upadłości (...) Sp. z o.o. w W., tj. w dniu 01 stycznia 2009 r. zaciągnęła pożyczkę pieniężną u jednego ze swoich wspólników – D. D. w kwocie 1 350 000,00 zł, która jednak nie uchroniła spółki przed ogłoszeniem upadłości (**dowód**: umowa pożyczki k. 56-57)

(...) Sp. z o.o. w W. była dłużnikiem niewypłacalnym już w dniu 21 grudnia 2007 r. Stan niewypłacalności miał charakter trwały, a w kolejnych okresach jedynie się pogłębiał. Na dzień 27 maja 2009 r. spółka zalegała z zapłatą należności wobec 118 wierzycieli na łączną kwotę 2 920 912,15 zł. Gdyby R. R.” Sp. z o.o. w W. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości w terminie 14 dni od dnia powstania stanu niewypłacalności tj. 04 stycznia 2008 r. jej zobowiązanie wobec S. P. (2) w ogóle by nie powstało (**dowód**: opinia biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości k. 448-488, uzupełniająca opinia biegłego k. 514-532).

Członkami zarządu (...) Sp. z o.o. w W. od momentu jej powstania i przez cały okres trwania tej spółki byli G. G. i R. D. (2) (**bezsporne, nadto dowód**: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS k. 13-16).

Pismami datowanymi na dzień 03 kwietnia 2011 r. S. P. (1), z uwagi na niezaspokojenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym wezwał G. G. i R. D. (2) jako zobowiązanych na podstawie art. 299 k.s.h., do zapłaty kwoty 15 599,42 zł (**dowód**: wezwania do zapłaty k. 27-28).

Mimo wysłania powyższego wezwania, wierzytelność S. P. (1) nie została uregulowana toteż pismem wniesionym do tut. Sądu w dniu 27 marca 2013 r. (data prezentaty) wezwał on G. G. do próby ugodowej. Wniosek ten z uwagi na braki został zwrócony, a następnie ponownie, tym razem skutecznie złożony w dniu 19 sierpnia 2013 r. Wezwanie na posiedzenie ugodowe G. G. otrzymał w dniu 20 grudnia 2013 r., jednakże nie stawił się na nie, w związku z czym do zawarcia ugody nie doszło (**dowód**: wniosek o zawiadomienie do próby ugodowej k. 267-268, wniosek o zarejestrowanie sprawy pod nową sygnaturą k. 384, protokół z posiedzenia k. 395, potwierdzenie odbioru zawiadomienia o posiedzeniu ugodowym k. 391).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dowodów z dokumentów, opinii biegłego, a także na podstawie niekwestionowanych twierdzeń stron.

Autentyczność złożonych w sprawie dokumentów przez strony nie była w trakcie postępowania kwestionowana, a Sąd z urzędu również nie dopatrywał się do tego podstaw. Powyższe dokumenty stanowiły tak dokumenty urzędowe (w szczególności orzeczenia sądów i komornika) jak i dokumenty prywatne. Te ostatnie w ocenie Sądu były wiarygodne aczkolwiek dokumenty prywatne nie korzystają z domniemań zawartych w treści art. 244 k.p.c. (domniemania zgodności z prawdą oświadczeń w nich zawartych), jak ma to miejsce w przypadku dokumentów urzędowych a jedynie – poza domniemaniem autentyczności – korzystają z domniemania wyłączającego potrzebę dowodu, że osoba, która dokument podpisała, złożyła zawarte w nim oświadczenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1982 r., sygn. akt III CRN 65/82). Niemniej okoliczność ta sama przez się nie oznacza, że nie ma on jakiegokolwiek mocy dowodowej. Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy od jego treści merytorycznej. O materialnej mocy dowodowej dokumentów prywatnych rozstrzyga Sąd zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów (por. art. 233 k.p.c; też. K. Knoppek: Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1985 r., IV PR 200/85, Pip 1988, nr 5). Sąd, dokonując ich oceny w ramach swobodnej oceny dowodów uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia faktycznego, a w konsekwencji, poczynił na ich podstawie ustalenia faktyczne.

Ponadto Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości na okoliczność ustalenia daty powstania obowiązku zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) Sp. z o.o. w W. uwzględniając wierzytelność powoda o zapłatę kwoty 14 640 wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 03 marca 2009 r. oraz ustalenia, czy powód zostałby zaspokojony z funduszu masy upadłości, gdyby stosowny wniosek został zgłoszony w terminie i w jakiej części zostałby zaspokojony mając na uwadze koszty postępowania upadłościowego, stan czynny i bierny masy upadłości oraz kolejność zaspokajania wierzycieli ujętych w poszczególnych kategoriach zaspokojenia. Dopuszczając

ten dowód Sąd stanął na stanowisku, iż w zakresie tezy dowodowej wymagana jest wiedza specjalistyczna, a dowód ten jest konieczny do zakończenia niniejszego postępowania. Należy wskazać, iż ocena opinii biegłych podlega, jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz odróżniają ją pod tym względem inne, szczególne dla tego dowodu kryteria jego oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność logiki i wiedzy powszechnej.

Zdaniem Sądu opinia podstawowa biegłego została opracowana rzetelnie. Została ona sporządzona przez biegłego, co do którego nie sposób twierdzić, iż zainteresowany był w rozstrzygnięciu na rzecz którejkolwiek ze stron postępowania.

W związku jednak z zakwestionowaniem opinii biegłego przez stronę pozwaną, Sąd dopuścił dowód z pisemnej uzupełniającej opinii biegłego. W opinii uzupełniającej biegły ten potwierdził wnioski, do jakich doszedł w opinii podstawowej, nadto udzielił odpowiedzi na pytania postawione przez pełnomocnika pozwanego w piśmie procesowym z dnia 15 lutego 2016 roku. Sąd uznał, iż opinia uzupełniająca była równie wiarygodna jak opinia podstawowa.

Sąd oddalił natomiast wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków P. B. i D. D. z uwagi na nieuzupełnienie przez pozwanego zarządzenia Przewodniczącego z dnia 24 października 2014 r. dotyczącego wskazania adresów do doręczeń dla wnioskowanych przez niego świadków.

Oddaleniu podlegał również wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka W. K. oraz stron postępowania z uwagi na fakt, iż wskazywane przez strony okoliczności na jakie ów świadek, bądź też strony miały zostać przeprowadzone zostały bądź to wykazane za pomocą innych dowodów bądź też są nieistotne z punktu widzenia istoty sporu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości co do roszczenia głównego oraz częściowo co do roszczenia odsetkowego.

W myśl art. 299 § 1 k.s.h., członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ponoszą osobistą i solidarną odpowiedzialność za zobowiązania spółki, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna.

Przesłankami odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. są istnienie określonego zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w czasie, w którym dana osoba była członkiem zarządu spółki (a więc niepowstałego później), oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce, czy to w czasie pozostawania przez tę osobę członkiem zarządu, czy to już po jej odwołaniu z zarządu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2011 r., II CSK 571/10, LEX nr 847124).

Zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wyrażoną w art. 6 k.c. i stanowiącą jej odpowiednik procesowy normą art. 232 k.p.c., w procesie toczącym się w oparciu o art. 299 k.s.h. na powodzie spoczywa obowiązek wykazania, że pozwany sprawował funkcję członka zarządu spółki oraz, iż powód poniósł szkodę w postaci niewyegzekwowanej od spółki wierzytelności. Powód winien zatem wykazać istnienie określonego zobowiązania spółki w czasie, kiedy pozwany był członkiem jej zarządu, stwierdzonego w tym czasie lub później tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda, a także bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce czy to w czasie pozostawania przez tę osobę członkiem zarządu, czy to już po jej odwołaniu z zarządu.

Paragraf 2 art. 299 k.s.h. w sposób enumeratywny wymienia przypadki, w których członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności za zobowiązania spółki, a to wówczas, gdy wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Członka zarządu od

przedmiotowej odpowiedzialności zwalnia również wykazanie, iż w czasie pełnienia przez niego funkcji w ogóle nie było podstaw do tego, by wnioskować o ogłoszenie upadłości bądź wszczynać postępowanie układowe.

Ciężar wykazania przesłanek pozytywnych w postaci pełnienia przez daną osobę obowiązków członka zarządu w czasie powstania zobowiązania oraz bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce ciąży na powodzie, natomiast ciężar dowodu w zakresie istnienia uwalniających od tej odpowiedzialności - spoczywa na pozwanym. Powód wykazał powyższe okoliczności, pozwany zaś temu nie sprostął. Nie było wątpliwości co do tego, iż wiarytelność powoda powstała w czasie pełnienia przez pozwanych funkcji członków zarządu w (...) Sp. z o.o. w W.. Okoliczność powstania zadłużenia (...) Sp. z o.o. w W. względem powoda w tym czasie była bezsporna, nadto została przez powoda wykazana stosownymi dokumentami (np. wystawioną przez niego fakturą k. 17). Pozwani pozostawali członkami zarządu tej spółki od czasu jej powstania, a jak wynika z odpisu pełnego (...) Sp. z o.o. w W. jej zarząd nigdy nie ulegał zmianie. Bezspornym było również, iż egzekucja względem spółki okazała się bezskuteczna, wszak powód skutecznie wykazał, iż jego wiarytelność nie została zaspokojona w toku prowadzonego w latach 2009-2010 postępowania upadłościowego.

Pozostaje więc do rozważania kwestia słuszności podniesionych przez pozwanego G. G. zarzutów tego, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości oraz przedawnienia.

Przechodząc do szczegółowej analizy pierwszego z wyżej wskazanych zarzutów pozwanego należy powtórzyć, że członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że nie zgłoszenie takiego wniosku albo nie wszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo nie dokonania tych czynności wierzyciel nie poniósł szkody. Są to tzw. przesłanki egzoneracyjne i zostały enumeratywnie wyliczone w art. 299 § 2 k.s.h. Ciężar wykazania tych okoliczności spoczywa zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem i jednomyślnymi poglądami doktryny na pozwanym członku zarządu. Jeżeli zatem chce się on uwolnić od odpowiedzialności, to powinien na podstawie art. 299 k.s.h. i art. 6 k.c. udowodnić jedną ze wskazanych okoliczności egzoneracyjnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2011 r., sygn. akt II CSK 451/10, LEX nr 1027170).

Z kolei stosownie do art. 232 k.p.c. strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Strony są gospodarzami procesu i to od ich aktywności zależy jego wynik. Rzeczą Sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c., por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

Pozwany G. G. nie wykazał istnienia którejkolwiek z okoliczności zwalniających go z odpowiedzialności względem powoda za długi (...) Sp. z o.o. w W..

Jak wskazał w swych opiniach biegły – zarówno podstawowej jak i uzupełniającej - (...) Sp. z o.o. w W., czyli spółka, której członkiem zarządu był G. G., była dłużnikiem niewypłacalnym już w grudniu 2007 r. Stan niewypłacalności miał charakter trwały, a w kolejnych okresach jedynie się pogłębiał. Na dzień 27 maja 2009 r. spółka zalegała z zapłatą należności wobec 118 wierzycieli na łączną kwotę 2 920 912,15 zł. Analizując zarówno akta niniejszej sprawy, jak i akta sprawy dot. postępowania upadłościowego (X GUp 60/09), nie sposób nie zgodzić się z biegłym, że gdyby (...) Sp. z o.o. w W. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości w terminie 14 dni od dnia powstania stanu niewypłacalności tj. w styczniu 2008 r. jej zobowiązanie wobec S. P. (2) w ogóle by nie powstało. Z uwagi na powyższe nie można uznać, iż G. G. nie ponosił winy w niezgłoszeniu w odpowiednim czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. W pełni wiarygodna opinia biegłego bowiem była dowodem skutecznie obalającym powyższy zarzut pozwanego.

Pozwany nie udowodnił, że wierzyciel, pomimo niezgłoszenia takiego wniosku nie poniósł szkody. Przepis art. 299 § 2 k.s.h. przewiduje domniemanie winy członka zarządu w niezgłoszeniu wniosku o upadłość we właściwym czasie. Członkom zarządu powinien być bowiem znany na bieżąco stan finansowy spółki i możliwość zaspokojenia długów

(tak słusznie Sąd Najwyższy w wyroku z 11 marca 2008 r., II CSK 545/07, LEX nr 385597). Na podstawie uregulowań zawartych w art. 21 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1112, ze zm.) przed nowelizacją, która weszła w życie w dniu 01 stycznia 2016 r. członkowie zarządu mieli obowiązek, nie później niż w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości (obecnie jest to termin 30 dni). Pozwany jako członek zarządu powinien był złożyć wniosek o upadłość i to w odpowiednim momencie, a złożenie tego wniosku dopiero po ponad roku o powstania stanu trwałej niewypłacalności nie może być okolicznością zwalniającą go od odpowiedzialności względem powoda.

Należy więc w tym miejscu rozważyć podniesiony przez pozwanego drugi zarzut mianowicie przedawnienie roszczeń powoda względem niego. Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o której mowa w art. 299 k.s.h., ma charakter opartej na ustawie swoistej odpowiedzialności odszkodowawczej, której celem jest zagwarantowanie wierzycielom spółki dodatkowej ochrony w wypadku, gdy egzekucja wszczęta przeciwko spółce nie doprowadziła do zaspokojenia ich wierzytelności z przyczyn zawinionych przez członków zarządu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., sygn. akt IV CK 226/02, LEX nr 172822). Stąd można przyjąć, iż odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wobec jej wierzycieli wynika ze specyficznego czynu niedozwolonego i oparta jest na domniemaniu szkody w wysokości niewyegzekwowanego wobec spółki zobowiązania, związku przyczynowego między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości oraz zawinienia przez członka zarządu niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie. Konsekwencją odszkodowawczego charakteru roszczeń wierzyciela przeciwko członkom zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest stosowanie do przedawnienia tych roszczeń zasad określonych w art. 442(1) k.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2008 roku, IV CSK 430/07, zob. tutaj). Stosownie więc do art. 442(1) § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Zagadnienie przedawnienia roszczeń odszkodowawczych członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy zatem rozważać w dwojaki sposób: czy i kiedy wierzyciel powziął wiedzę o szkodzie oraz kiedy nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Na gruncie art. 299 k.s.h. roszczenie wierzyciela przeciwko członkom zarządu powstaje dopiero z chwilą uzyskania przez wierzyciela prawomocnego tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i przeprowadzenia bezskutecznej egzekucji, chyba że jest oczywiste, że egzekucja będzie bezskuteczna. Momentem powzięcia przez wierzyciela informacji o szkodzie na gruncie odpowiedzialności z art. 299 k.s.h. jest dzień, w którym wierzyciel uzyskał informację o bezskuteczności egzekucji względem spółki. Datą tą jest dzień, kiedy wierzyciel faktycznie powziął informację o tym, że sytuacja finansowa spółki będącej jej dłużnikiem jest na tyle zła, że nie będzie od niej w stanie wyegzekwować swych wierzytelności. Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty podnosił, że za dzień ten należy uznać 01 września 2010 r., kiedy syndyk masy upadłościowej spółki (...) Sp. z o.o. w W. złożył w sądzie pismo informujące o sumie podlegającej podziałowi, z którego wynika, iż wierzytelność powoda ujęta dopiero w kategorii czwartej nie zostanie zaspokojona. Powód biorący udział w postępowaniu upadłościowym spółki, zdaniem pozwanego mógł już tego dnia dowiedzieć się o szkodzie.

W ocenie Sądu uznanie tej daty za początek biegu 3-letniego terminu przedawnienia nie jest właściwe. Pozwany udowodnił bowiem, iż w tym dniu o szkodzie powoda informację powziął Sąd prowadzący postępowanie upadłościowe, a nie sam powód. W tym miejscu warto zwrócić uwagę na to jakie znaczenie dla rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia ma okoliczność, że potencjalnie powód mógł dowiedzieć się o szkodzie wcześniej. Mianowicie chodzi tu o ustalenie czy do wymagalności roszczeń z art. 442(1) § 1 k.c. o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym należy stosować art. 120 k.c., zgodnie z którym jeżeli wymagalność roszczenia zależy od dokonania przez wierzyciela określonej czynności (np. wezwania do zapłaty, wypowiedzenia umowy itp.) – termin przedawnienia liczy się od dnia, w którym wierzyciel najwcześniej mógł dokonać tej czynności (art. 120 § 1 zd. 2 k.c.). Tutejszy Sąd podziela większościowe stanowisko wyrażane w judykaturze, iż w przypadku roszczeń odszkodowawczych,

a takim jest roszczenie powoda, bieg, a w szczególności początek terminu przedawnienia, nie jest powiązany z wymagalnością roszczenia, jest wręcz od tego momentu oderwany (pogląd ten wyrażany np. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 lutego 2015 r., I ACa 1213/14). Gdyby bowiem zamiarem ustawodawcy było związanie tego terminu z późniejszym ujawnieniem się szkody bądź osoby obowiązanej do jej naprawienia, względnie z wymagalnością roszczenia, dałby temu wyraz, wprowadzając odnoszącą się do tej kwestii normę prawną. Skoro takie rozwiązanie przyjął jedynie w zakresie szkód na osobie w art. 442 § 3 k.c., oznacza to, że w przypadku innych szkód późniejsze ujawnienie się szkody i termin wymagalności roszczenia odszkodowawczego nie mają wpływu na bieg i zakończenie dziesięcioletniego terminu przedawnienia, liczonego od nastąpienia zdarzenia szkodzącego bez względu na to, kiedy ujawniła się szkoda oraz trzyletniego terminu przedawnienia liczonego od dnia, w którym wierzyciel o szkodzie faktycznie się dowiedział. Takie też stanowisko, wprawdzie w odniesieniu do art. 442 § 1 k.c., ale z uwagi na tożsamość jego treści z art. 442 (1) § 1 k.c., aktualne również w obecnym stanie prawnym, zajął Sąd Najwyższy w uchwale Izby Cywilnej z dnia 17 lutego 2006 r., (III CZP 84/05), zgodnie z którą roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę (art. 442 § 1 zdanie drugie k.c.), bez względu na to, kiedy szkoda powstała lub się ujawniła.

Nawet jednak, gdyby hipotetycznie uznać, że powód o szkodzie dowiedział w dniu wskazywanym przez pozwanego, czyli 06 września 2010 r., to jego roszczenie i tak nie zostało przedawnione. Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Bieg przedawnienia przerywa m.in. złożenie przez wierzyciela wniosku o zawiązanie do próby ugodowej przed sądem (zob. uchwała SN z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZP 42/06, OSNC 2007/5/54). Z akt powstępowania wynika, iż w dniu 19 sierpnia 2013 r. powód skutecznie złożył w sądzie wniosek o zawiązanie pozwanego do próby ugodowej pozwanego. Czynność ta została dokonana przed trzema laty od momentu, w którym powód w ocenie pozwanego najwcześniej mógł dowiedzieć się o szkodzie. Tak więc, nawet gdyby przyjąć, iż 3-letni termin przedawnienia rozpoczął swój bieg w dniu 06 września 2010 r., mimo iż data ta wskazana została przez pozwanego niewłaściwie, to wniesienie wniosku o zawiązanie pozwanego do próby ugodowej skutecznie przerwałoby bieg terminu przedawnienia.

Nie świadczy to jednak jeszcze o tym, że roszczenie powoda nie przedawniło się, albowiem termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. W przypadku pozwanych takim zdarzeniem szkodzącym jest zaniechanie we właściwym czasie złożenia wniosku o upadłość spółki lub wszczęcie postępowania układowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 563/09). Jak wynika z opinii biegłego wniosek taki powinien zostać złożony najpóźniej w dniu 04 stycznia 2008 r. Termin przedawnienia roszczeń powoda wobec nich upłynąłby zatem po 10 latach od tego dnia, czyli w dniu 04 stycznia 2018 r.

Podsumowując, roszczenie powoda – nawet przyjmując najkorzystniejszy dla pozwanego, wszak niewłaściwy termin rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia – nie uległo przedawnieniu.

Mając zatem tak ukształtowany materiał dowodowy, Sąd doszedł do przekonania, iż powód udowodnił zasadność roszczenia dochodzonego w stosunku do pozwanego w zakresie należności głównej. Inaczej sprawa ma się, co do dochodzonych przez niego odsetek, albowiem powód błędnie założył, iż wymagalność roszczenia względem spółki jest tożsama z wymagalnością roszczenia względem członków zarządu.

Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje należności zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty ewentualnego postępowania egzekucyjnego umorzonych z powodu bezskuteczności egzekucji i skapitalizowane odsetki ustawowe od należności głównej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 r., sygn. akt III CZP 118/2006, OSNC 2007, Nr 9, poz. 136; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2007 r., sygn. akt III CSK 352/06, Lex nr 278665). Wymagalność roszczenia skierowanego przeciwko członkom zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie jest tożsama z wymagalnością roszczenia względem spółki. Termin spełnienia świadczenia przez osoby, o których mowa w

art. 299 k.s.h., nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, przez co świadczenie winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 k.c.).

Pisma powoda wzywające pozwanych do spełnienia roszczenia datowane są na dzień 03 kwietnia 2011 r., brak jednak w materiale dowodowym potwierdzenia ich odbioru przez adresatów, a więc za datę pewną otrzymania tych pism należy uznać datę odbioru przez pozwanego G. G. wniosku o zawiadanie do próby ugodowej z informacją o terminie posiedzenia pojednawczego tj. 20 grudnia 2013 r. (k. 391). W wezwaniach do zapłaty powód określił 7-dniowy termin na zapłatę, zatem należy uznać, że termin do zapłaty upłynął 27 grudnia 2013 r. (26 grudnia - święto), dlatego też odsetki zasądzone od dnia następnego, w pozostałym zakresie powództwo o zapłatę odsetek oddalono.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w punkcie I i II sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. Pozwany G. G. przegrał proces niemal w całości, wygrywając tylko co do części roszczenia odsetkowego, zatem Sąd obciążył go solidarnie wraz z pozwanym R. D. (1) w stosunku, do którego uprawomocnił się nakaz zapłaty z dnia 17 stycznia 2014 r. kosztami procesu w całości. Na koszty te składała się opłata od pozwu w wysokości 780,00 zł, koszty zastępstwa procesowego, które zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 poz. 490) wynoszą 2 400,00 zł oraz 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sąd nakazał pobrać od pozwanego G. G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w W. kwotę 932,31 (dziewięćset trzydzieści dwa 31/100) złotych tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na poczet wynagrodzenia biegłego. Podstawę rozstrzygnięcia stanowił art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 poz. 1025 ze zm.), zgodnie z którym Sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, obciążając nimi stronę przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.